

ADVIES

Feiten

De Centrale Bank van Suriname (nader: de Bank) heeft het **project Concordia** – ook **bekend als Blauwmeer** – alsmede de gebouwen van Assuria aan de Henck Arronstraat gekocht. Naar aanleiding hiervan is aan de Afdeling Juridische Zaken, Afdeling Toezicht Banken en het Directoraat Monetaire en Economische Aangelegenheden advies gevraagd of de aankoop conform de Bankwet heeft plaatsgevonden. Dit advies is neergelegd in een Position Paper, waarnaar korthedshalve wordt verwezen.

Vraag

Ter advies is de vraag voorgelegd of de aankoop van genoemde onroerende goederen (daadwerkelijk) conform de Bankwet is geschied.

Toelichting

In hoofdstuk III van de Bankwet is de taak en de werkring van de Bank geregeld. In dit kader is met name van belang artikel 9 sub a, c en d, waarin is geregeld dat de Bank tot taak heeft:

- a. het bevorderen van de stabiliteit in de waarde van de geldeenheid van Suriname;
- c. het bevorderen van de ontwikkeling van een gezond bank- en kredietwezen in Suriname;
- d. het uitoefenen van toezicht op het bank- en kredietwezen (....).

Vanwege de verslechterende financiële positie van de DSB en de structureel te lage solvabiliteit en liquiditeit was het blijkens de Position Paper voor de Bank gelet op haar taakstelling noodzaak om in te grijpen door het treffen van maatregelen ter voorkoming van negatieve gevolgen voor het financiële systeem van Suriname en indirect voor de reële economie. Volgens de Position Paper was het uiteindelijk resultaat van de DSB over 2018 marginaal slechter dan volgens het emissie-prospectus. De door de Bank te ondernemen maatregelen moesten tot doel hebben ondersteuning van de financiële stabiliteit van Suriname. Niet ingrijpen zou desastreuze gevolgen kunnen hebben voor de DSB (grootste systeembank), haar

aandeelhouders en vanuit een macro perspectief beeld bekeken voor het land. Een van de gevolgen zou kunnen zijn instabiliteit in de waarde (devaluatie) van de Surinaamse geldeenheid.

De eerste vraag die hierbij rijst is, is de vraag welke mogelijkheden de Bankwet de Bank biedt? Zoals in de Position Paper vermeldt, biedt de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen 2011 - maar ook de Bankwet - de Bank onvoldoende mogelijkheden tot direct ingrijpen bij falende instellingen, ook niet middels financiële injecties. Artikel 18 lid 1 Bankwet verbiedt de Bank zelfs om in blanco krediet of voorschot te verlenen. En volgens artikel 18 lid 4 mag de Bank, behoudens het bepaalde in lid 2, ook geen onroerende goederen kopen of bezitten, tenzij de onroerende goederen nodig zijn voor de uitoefening van haar bedrijf.

Ingevolge het bepaalde in artikel 18 lid 4 Bankwet is de Bank dus bevoegd om onroerende goederen te kopen voor de uitoefening van haar bedrijf. De Bank heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om het onroerend goed aan de Henck Arronstraat, nader bekend als het Assuria gebouw, aan te kopen en van Panaso Vastgoed N.V. het project Concordia, onder de voorwaarde dat de opbrengst geheel wordt aangewend ten behoeve van de DSB, zijnde een onderdeel van een totale actie die noodzakelijk was om de continuïteit van de DSB te garanderen.

De vraag die hierbij rijst is of de aankoop van de onroerende goederen door de Bank nodig zijn/waren voor de uitoefening van haar bedrijf. Het Assuria gebouw zal worden gebruikt voor het huisvesten van diverse afdelingen van de Bank, zodat het beschouwd kan worden als een rechtshandeling ter uitoefening van haar (Bank) bedrijfsactiviteiten en is daarmee voldaan aan de voorwaarde genoemd in artikel 18 lid 4 Bankwet.

Blijkens de Position Paper zal, dan wel kan, het project Concordia (Blauwmeer) als investering gebruikt worden voor een vakantiepark met bungalows/huizen ter verhuur aan (gepensioneerd) personeel en anderen. Die heeft dan een winstoogmerk. Een vakantiepark kan niet beschouwd worden als te zijn nodig voor de uitoefening van het bedrijf, zodat zulks niet conform de Bankwet is.

Opgemerkt is verder dat het Blauwmeer naast een vakantiepark ook ruimte biedt voor huisvesting van personeel en anderen, het bouwen van een congreshal en de

CBvS Academy, het houden van trainingen. Niet duidelijk is wat de intentie van de huisvesting van personeel en anderen is. Is het voor het bijwonen van trainingen of congressen georganiseerd door de Bank of om aldaar te wonen door middel van het kopen van een stuk grond van de Bank. Dat laatste is in strijd met artikel 18 lid 4 Bankwet, terwijl het bouwen van een congreshal en een CBvS Academy alsmede het bouwen van woonruimten ter huisvesting van personeel en anderen in verband met het bijwonen van trainingen en congressen georganiseerd door de Bank wel als een bedrijfsactiviteit kan worden ex artikel 18 lid 4 Bankwet.

Ter mogelijke rechtvaardiging van de aankoop wordt blijkens de Position Paper ook steun gezocht in artikel 18 lid 3 Bankwet. Dit artikel bepaalt dat de Bank niet deelneemt in enige handels-, nijverheids- en andere onderneming, behoudens met goedkeuring van de regering, op verzoek van de President van de Bank, na overleg met de Raad van Commissarissen, indien deze deelneming wenselijk is voor de verwezenlijking van de taak, neergelegd in artikel 9. Deze oplossing zou tijdens de vergadering met de RvC van 12 juli 2019 zijn besproken.

Mijns inziens gaat het beroep op artikel 18 lid 3 Bankwet niet op. Dit artikel ziet op deelneming in vennootschapsrechtelijke zin. Deelneming heeft dan als betekenis de omstandigheid dat een (rechts)persoon of bedrijf in een andere investeert om aldus met die andere duurzaam verbonden te zijn ten dienste van de eigen werkzaamheid. De deelneming wordt alsdan gefinaliseerd door het verkrijgen (kopen) van een bepaald deel van de aandelen van dat andere bedrijf. In onderhavig geval is er geen sprake van deelneming van de Bank in Panaso Vastgoed N.V., maar slechts de koop van onroerende goederen.

Artikel 18 lid 3 Bankwet schrijft expliciet voor dat, indien deelneming wenselijk is voor de verwezenlijking van de taak van de Bank ex artikel 9, de deelneming slechts mogelijk is met goedkeuring van de regering, doch na overleg met de Raad van Commissarissen. In artikel 18 lid 4 Bankwet is een dergelijke voorwaarde niet gesteld aan de president van de Bank. De vraag is echter of de president op grond van enig andere bepaling van de Bankwet voor de aankoop van de onroerende goederen wel de goedkeuring van de regering nodig had en overleg met de RvC moest plegen. De Bankwet bevat geen specifieke bepaling die zulks regelt, doch is overleg met de RvC en regering wel raadzaam.

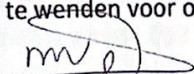
Eind advies

Gelet op het voorgaande kan de conclusie getrokken worden dat de aankoop door de Bank van de onroerende goederen een tweeledig karakter heeft gehad. Enerzijds de continuïteit van de DSB, met als direct gevolg het behoud van de financiële stabiliteit van Suriname, en anderzijds ter uitoefening van haar bedrijf ex artikel 18 lid 4 Bankwet.

Volgens de memorie van toelichting op artikel 9 sub a Bankwet heeft het bevorderen van de stabiliteit in de waarde van de geldeenheid van Suriname betrekking op de handhaving van de monetaire stabiliteit, hetgeen ondermeer toeziet op de handhaving van de binnenlandse koopkracht van het geld. "In het bijzonder op dit gebied zal de monetaire politiek van de Bank er op gericht moeten zijn de stabiliteit te bevorderen en ongewenste prijsfluctuaties zoveel mogelijk tegen te gaan". Dit betekent dat de Bank dient in te grijpen wanneer nodig. De Bankwet en de Wet Toezicht Bank- en Kredietwezen bieden de Bank echter onvoldoende mogelijkheden om direct financieel in te grijpen en toch dient de Bank te zorgen voor de stabiliteit van de geldeenheid. Indirect ingrijpen is echter wel mogelijk en heeft de Bank gebruik gemaakt van de gelegenheid om de onroerende goederen voor haar bedrijfsuitoefening te kopen en tegelijkertijd zorg te dragen voor handhaving van de monetaire stabiliteit ex artikel 9 Bankwet.

Gezien de beperkte mogelijkheden om direct financieel in te grijpen, is het raadzaam om het uitgangspunt c.q. reden voor de aankoop aan te passen althans te nuanceren, in die zin dat de aankoop van de onroerende goederen door de Bank moet zijn 'het nodig hebben hiervan voor de uitoefening van haar bedrijf', met als indirect (positief) gevolg de continuïteit van de DSB door de aanwending van de opbrengst c.q. koopsom hiervoor onder voorwaarden en hierdoor handhaving van de monetaire stabiliteit.

Onder nuancering van het uitgangspunt, is de bevinding van de genoemde afdelingen dat de koop op een volgens de Bankwet correcte wijze heeft plaatsgevonden juist, met uitzondering van de intentie om het project Concordia aan te wenden voor onder andere een vakantiepark en huisvesting van personeel.

Mr. Monique G.A. Vos